

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi/ Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 02.01.2025
Kabul Tarihi / Date Accepted : 07.03.2025
Yayın Tarihi / Date Published : 27.03.2025
DOI : <https://doi.org/10.51576/ymd.1612070>
e-ISSN : 2792-0178

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE MÜZİK KULLANIMI: MEVCUT ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

ERGÜN, Gülşah¹

ÖZ

Okul öncesi eğitime önem vermek ve geliştirmek toplumların ilerleyişine önemli katkılar sağlar. Yapılan araştırmalar erken yaşta kaliteli bir eğitim almanın, çocukların sosyal ve bilişsel gelişimini olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Kaliteli bir eğitim sayesinde özgüvenli ve yaratıcı çocuklar yetiştirmek okul öncesi eğitimin hedeflerinden biridir. Bütün bunlar göz önüne alındığında, okul öncesi eğitim döneminde müzik dersi doğru yapılandırılmalı ve çocuklar için eğitici-öğretici bir şekilde işlenmelidir.

Bu araştırma okul öncesi dönemde müzik eğitiminin yeri ve öneminin değerlendirilerek farklı bir bakış açısı sunulmasını amaçlamıştır. Bu çalışma, derleme yöntemi ile hazırlanmış ve mevcut literatür sistematik bir biçimde analiz edilmiştir. Makalede yapılan literatür taraması, inceleme ve araştırmadan elde edilen bulgular, okul öncesi dönemde müzik eğitiminin çocukların çok yönlü gelişimine katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Müzik eğitimi, çocukların bilişsel, sosyal-

¹ Doç., Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Müzik Bölümü, Yaylı Çalgılar ASD, gbakal@anadolu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-7600-066X>.

duygusal ve motor becerilerini desteklerken aynı zamanda etkili öğrenme süreçlerini güçlendiren önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, müzik dersi, eğitim, çocuk gelişimi, etkili öğrenme.

USE OF MUSIC IN PRE-SCHOOL EDUCATION: EVALUATION OF EXISTING STUDIES

ABSTRACT

Giving importance to and developing preschool education contributes significantly to the progress of societies. Research shows that receiving a quality education at an early age positively affects children's social and cognitive development. One of the goals of preschool education is to raise self-confident and creative children through a quality education. Considering all these, music lessons in preschool education should be structured correctly and should be taught in an educational and instructive way for children. This study aims to present a different perspective by evaluating the place and importance of music education in the preschool period. This study was prepared by review method and the existing literature was analyzed systematically. The findings obtained from the literature review, examination, and research conducted in this article reveal that music education in the preschool period contributes to the all-round development of children. Music education supports children's cognitive, social-emotional, and motor skills while at the same time motivating an effective learning process.

Keywords: Preschool, music lesson, education, child development, effective learning.

GİRİŞ

Eğitim; toplumların gelişimde ve ilerleyişinde önemli bir yere sahiptir. Temel anlamda yetkin insan yetiştirme sanatı olarak düşünülen eğitim uzun bir süreçtir ve günümüzde yaşam boyu eğitim felsefesi kabul gören bir söylem haline gelmiştir. Bu süreci bütün yönleri ve dalları ile ele alarak programlamak, eğitimin kalitesinin artmasını sağlar. Sanat da bu süreçte eğitim kalitesini arttırmak için kullanılan en önemli alanlardan biridir. Sanat ile ilgilenen bireylerin yaşam kalitesi pozitif yönde artar. Bu noktada çağdaş toplumların sanata ilgi duyan bireyler yetiştirmesi ve sanat eğitimi vermesi gereklidir. Bu gereklilik eğitimin en erken noktasında başlamalıdır ve eğitim de anne

karnından başlayarak hayat boyu sürer. Bu düşünce doğrultusunda okul öncesi eğitimin ilk basamağında uygulanan müzik dersleri çocukların sanat eğitimi ile karşılaştıkları ilk noktadır.

Müzik geçmişten günümüze eğitim sisteminde önemli bir yapıtaş olarak yer alır. Eğitimin her safhasında olduğu gibi okul öncesi eğitim döneminde de çocukların zihinsel ve sosyal gelişiminde önemli rol oynamaktadır. Müziğin çocuklar üzerindeki gelişimini 4 başlık altında toplayabiliriz bunlar;

- Dil gelişimi
- Bilişsel gelişim
- Duygusal ve sosyal gelişim
- Bedensel ve psikomotor gelişim' dir (Sun ve Seyrek, 2002: 31-34).

Müziğin bir çocuğun gelişimine etkileri, çocuğun müziksel becerilerinin geliştirilmesi ve müzik eğitimi yoluyla müzik dışı becerilerinin de geliştirilmesi olmak üzere iki yönlü düşünülmelidir (Akdoğan, 2013: 94). Müzik dışı becerilerinin gelişimi, pek çok açıdan incelenebilir. Dikkat, konsantrasyon, sabır gibi davranışsal becerilerin yanında sözcük dağarcığının artması, İngilizce, matematik gibi eğitim, bilgi ve becerileri de artırılabilir. Bu yönü ile bakıldığında müzik çok yönlü bir eğitim materyalidir. Yapılan araştırmalar bu dönemdeki gelişmelerin çocuğun daha sonraki öğrenme ve büyüme yeteneklerini önemli ölçüde etkilediğini göstermektedir. Bloom'un yaptığı araştırmalara göre 17 yaşına kadar olan zihinsel gelişmelerin %50'si dört yaşına, %30'u dört yaşından sekiz yaşına kadar, %20'si ise sekiz yaşından 17 yaşına kadar oluşmaktadır (Yıldırım, 2008: 91). Bütün bu oranlar okul öncesi eğitimin ne denli önemli olduğunun birer göstergesidir. Bu nedenle okul öncesi eğitim programının şekillendirilerek belirli amaçlar doğrultusunda uygulanması gerekmektedir. Geçmişte okul öncesi eğitimde zaman geçirmek ve belki de sadece eğlenmek amacı ile kullanılan müzik, günümüzde okul öncesi dönemde artık bir eğitim materyali olarak kullanılabilir. Ancak doğru planlanmış bir eğitim programı ile öğrencinin teşvik edilerek eğitime güdülenmesi sağlanmalıdır. Güdülenme, öğrenmesi için bireyi harekete geçiren güç kaynağıdır. Güdüleme stratejisi ise öğrenmeye karşı ilgiyi artırmada, yeni ve önceki bilgiyi bütünleştirmede yardımcı olmaktadır (Yeşilyurt, 2021: 5130). Bu öğrenme stratejisini öğrencilerde harekete geçirebilen öğretmen hedeflediği öğretim planını hayata geçirerek başarıya ulaşabilir. Ancak elbette öğrencinin derse güdülenmesinin yanında öğretmenin de güdülenmesi gereklidir. Bütün eğitim safhalarının da olduğu gibi okul öncesi eğitimde de doğru planlamanın önemi tartışılmaz. Bu doğrultuda öğretmenin stratejisi başarıyı etkileyen temel faktörlerden biridir.

Derse istekle gelen ve doğru planlamayı yapan öğretmenin başarılı olması kaçınılmazdır. Bu araştırmada okul öncesi müzik eğitimine farklı bir bakış açısı katmak amaçlanmıştır.

Amaç ve Önem

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi dönemde müzik eğitiminin çocukların gelişimindeki yerini ve önemini detaylı bir şekilde incelemektir. Müzik eğitimi, çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve motor becerilerini geliştirmenin yanı sıra, onların estetik ve kültürel farkındalıklarını artırır. Bu çalışmada, okul öncesi eğitimde müzik derslerinin nasıl yapılandırılması gerektiği, farklı disiplinlerin öğrenilmesinde müziğin nasıl kullanılabilceği ve çocuklara müziğin eğitim yaklaşımı olarak nasıl kazandırılabilceği konuları ele alınacaktır.

Araştırmanın önemi, erken yaşta müzik eğitiminin çocuklar üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koyarak, müzik eğitimcilerine yol gösterici olabilecek literatürün zenginleştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Bu araştırma, okul öncesi dönemde müzik eğitiminin yapılandırılması ve uygulanması konusunda eğitimciler, eğitim politikacılarına ve ailelere yol gösterici olmayı hedeflemektedir. Derleme yöntemi ile gerçekleştirilen bu çalışma, müzik eğitiminin çocuk gelişimindeki kritik rolünü vurgularken, bu alanda yapılacak olan gelecek araştırmalara da katkı sunacaktır.

Sınırlılıklar

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak, derleme yöntemiyle elde edilen veriler, mevcut literatür ve raporlarla sınırlıdır. Bu, bazı güncel bilgilerin ve yeni araştırma bulgularının gözden kaçma olasılığını artırabilir. Daha geniş bir veri toplama yöntemi ile desteklenen çalışmalar, daha kapsamlı sonuçlar elde edebilir.

İkinci olarak, araştırma, belirli bir zaman dilimindeki (0-6 yaş) müzik eğitimine odaklanmıştır. Çocukların müzik eğitimi sürecindeki uzun vadeli değişimleri ve etkileri bu çalışmanın kapsamı dışında kalmıştır. Uzun vadeli etkilerin incelenmesi için daha uzun süreli boylamsal çalışmalar yapılması gereklidir.

YÖNTEM

Bu araştırma, okul öncesi dönemde müzik eğitiminin yeri ve önemini değerlendirmek amacıyla “derleme yöntemi” ile gerçekleştirilmiştir. Derleme yöntemi, belirli bir konuda mevcut literatürü

sistemik bir biçimde analiz ederek, ilgili alandaki bilgi birikimini sentezlemeye dayalı bir araştırma yaklaşımıdır (Yılmaz, 2021: 1461).

Araştırmada, okul öncesi müzik eğitiminin çocukların bilişsel, sosyal-duygusal ve motor gelişimlerine etkisini inceleyen ulusal ve uluslararası akademik çalışmalar, kitaplar, tezler ve hakemli dergilerde yayımlanmış makaleler analiz edilmiştir. İlgili literatür, sistemik bir şekilde taranarak müzik eğitiminin erken çocukluk dönemindeki rolünü açıklayan, güncel yaklaşımlar ortaya konulmuştur.

Veri toplama sürecinde, eğitim bilimleri, çocuk gelişimi ve müzik eğitimi alanlarında yapılmış araştırmalardan yararlanılmıştır. Araştırmalar, okul öncesi müzik eğitiminin çocukların dil gelişimi, dikkat ve hafıza süreçleri, sosyal etkileşim becerileri ve duygusal zekâ üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmalardan seçilmiştir.

Veri analizi aşamasında, elde edilen bilgiler betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Müzik eğitiminin çocuk gelişimine katkılarını ele alan çalışmalar karşılaştırmalı olarak incelenmiş, bu araştırmaların sonuçları göz önüne alınarak bütüncül bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu bağlamda, bulguların güvenilirliğini artırmak amacıyla farklı kaynaklardan elde edilen veriler çapraz olarak karşılaştırılmıştır.

Araştırmanın temel sınırlılığı, yalnızca mevcut literatür ile sınırlandırılmış olmasıdır. Deneysel veya nicel veri toplama yöntemleri kullanılmadığından, bulgular daha çok literatürde mevcut bilgilerin sentezlenmesine dayanmaktadır. Bununla birlikte, alan yazında yer alan güncel çalışmalara dayanarak kapsamlı bir analiz sunulmuş ve müzik eğitiminin erken çocukluk dönemindeki önemine dair geniş bir bakış açısı sağlanmıştır.

Okul öncesi dönemde müzik eğitiminin yeri ve önemi hakkında kapsamlı ve derinlemesine bilgi edinilmesi hedeflenmiştir.

BULGULAR

Müziğin Çocuk Gelişimine Etkisi

Müzik, insan hayatının her alanında önemli bir yer tutar. Çocuklarda ise bu etkisi daha da belirgindir. Müzik çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve motor becerilerinin gelişimini sağlar ve genel olarak çocukların eğitim hayatında kritik bir rol oynar. Bu nedenle müzik eğitimi çocuk gelişimine katkıları gereğince okul müfredatlarında yerini alır. Özellikle müzik eğitiminin gelişimin ve öğrenmenin en hızlı olduğu okul öncesi dönemde müfredata katkıları paha

biçilmezdir. Ayrıca okul öncesi çocukların bilişsel gelişimlerinin hızı ve önemi düşünüldüğünde müziğin bilişsel gelişim açısından pozitif etkileri oldukça fazladır. Çocuklar, müzik eğitimi alırken beynin hem sağ hem de sol lobunu kullanarak zihinsel aktivitelerini artırarak öğrenme, anlama ve problem çözme becerilerini geliştirmektedir. Bununla birlikte müzikle ilgili aktiviteler, dil gelişimini destekler ve matematiksel becerileri güçlendirir. Örneğin yapılan meta-analiz çalışmaları ile müzik eğitiminin çocukların uzaysal-zamansal yeteneklerinde belirgin bir artış sağladığı ortaya konmuştur (Hetland, 2000: 185). Bu konuda yapılan diğer bir çalışma ise, erken yaşta müzik eğitimi alan çocukların matematiksel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştiğini göstermiştir (Rauscher & Zupan, 2000: 220).

Müzik, çocukların duygusal ve sosyal gelişimini de olumlu yönde etkiler. Müzik dinlemek, çocukların duygusal zekâ ve empati becerilerini geliştirmekte ayrıca, grup müzik eğitimi, çocukların iş birliği ve iletişim becerilerini artırmaktadır. Müzikle ilgili sosyal etkinlikler, çocukların birbirleriyle daha iyi iletişim kurmalarını sağlamaktadır. Hallam'ın çalışması, müzik eğitiminin çocukların kendini ifade etme, özgüven ve sosyal beceriler üzerinde olumlu etkilerini ortaya koymuştur (Hallam, 2010: 275). Buna ek olarak, Koelsch ise müziğin çocukların sosyal bağlarını güçlendirdiğini ve grup içi uyumunu artırdığını göstermiştir (Koelsch, 2013: 232).

Çocukların motor becerilerini geliştirmek için de müziğin kullanımı yaygın bir yöntem ve önemli bir araçtır. Özellikle, müzik aletleri çalarken el becerileri ve ritim becerileri gelişmekte ayrıca koordinasyon ve hareket becerileri de artmaktadır. Bu da genel motor becerilerini ve beden dili gelişimini desteklemektedir. Müzik aleti çalmanın çocukların ince motor becerilerini geliştirdiği ve el-göz koordinasyonunu artırdığı gözlemlenmiştir (Welch et al., 2009: 225). Ayrıca, müzikle ilgili fiziksel aktiviteler, çocukların genel beden farkındalığını ve hareket becerilerini geliştirir. Müzik aleti çalabilmek elbette okul öncesi yaşlardaki çocuklar için zorlayıcı bir eylemdir. Ancak bu bilgiler ışığında bir müzik aleti ile zaman geçirmenin de faydalarının çokluğu görülmektedir. Bu noktada Carl Orff'un çocuklar için geliştirdiği Orff Schulwerk yöntemi güzel bir örnek teşkil eder. Ritim ve doğaçlamaya dayanan bu yöntem ile çocukların müzik dersini daha etkin yapmaları hedeflenmiştir. Orff Schulwerk metodunda vürmalı çalgıları kullanmıştır. Bu metot da vürmalı çalgıları kullanmasının en önemli nedeni bu çalgıların diğer pek çok çalgıya göre kolayca çocuklar tarafından çalınabilmesidir.

Müzik, çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimini, motor becerilerini ve genel olarak eğitim hayatlarını olumlu yönde etkilemektedir. Müzik eğitimi, çocukların tüm alanlarda daha sağlıklı ve

verimli bir gelişim sürecinde ilerlemelerini sağlamaktadır. Çocuk gelişimine olan bu kapsamlı etkileri göz önünde bulundurularak, eğitim programlarının müzik eğitimi ile zenginleştirilmesi gerektiği de açıktır.

Okul Öncesi Dönemde Çocuk ve Müzik

Çocuklar, daha ilk doğdukları andan itibaren genellikle evde anneleri ve kitlesel iletişim araçları vasıtasıyla müzikle ve dolaylı olarak çocuk şarkıları ile tanışır. Bu etkileşimin niteliği ve niceliği çocukların gelişimlerinde fark yaratır. Bu konu ile ilgili, araştırmasında Kabataş şu ifadelerle yer vermiştir: Çocukların okul öncesi dönemde dil gelişimi ile ilgili müziğin önemine ilişkin çokça kaynak vardır. Bu gelişimi destekleyen en güzel araç ise şarkılar ve tekerlemelerdir (Kabataş, 2017: 196).

Bu noktada görüyoruz ki; dil gelişim süreci okul öncesi çocuklarda uzun süre devam eder ve iletişimin ilk basamağı olan konuşma evresine müziğin katkısı kaçınılmazdır. Örneğin; okul öncesi eğitimin ilk yıllarında dil gelişim sorunu yaşayan öğrencilerle söylenen çocuk şarkılardaki sözler, kalıcı olarak kelime dağarcığına eklenir. Bu yönüyle çocuk şarkıları çocukların sözcük sayısının artmasını sağlar. Bu nedenle, müzik eğitiminin önemli materyallerinden biri olan çocuk şarkılarının etkin planlaması gereklidir. Ancak öncelikle öğretmen “Çocuk şarkıları nasıl söylenmeli?” sorusunun cevabına sahip olmalıdır. Bu bilgi birikimine sahip olan öğretmen, öğrencilerinin şarkılardaki artikülasyonu, doğru ritim, melodi icrası ve birlikte aynı anda şarkı söyleme alışkanlığı kazanmalarına dikkat ederse, sınıfta şarkı söyleme alışkanlığı her öğrencide gelişebilir. Öğrenciler rol model aldıkları öğretmenlerini taklit edeceklerdir ve bu noktada öğretmenin artikülasyonu, şarkı söyleme biçimi ve öğrenciler ile şarkı söyleme esnasındaki mimik ve hareketleri yoluyla kurduğu bağ öğrenme ortamının başarısını yükseltir.

Öğretmenlerin eğitim yılı içerisinde uyguladıkları bir plan vardır. Bu plan doğrultusunda hareket eden öğretmenler çocuk şarkılarını bu planlarına dahil ederler. Örneğin o günün matematik konusu sayı saymak ise o günkü etkinlikte kullanılan “Sayılar” şarkısı öğrenmenin pekişmesini sağlayacaktır. Bütün bu bilgiler ışığında öğretmenin dersteki planı ve düşünce sistemi, dersin öğrenme etkisini artırır. Öğrenmede etkili öğrenme kavramı üzerine yapılmış birçok çalışma bulunmaktadır ve bu çalışmaların bazılarında çeşitli tezler ve hipotezlerle etkili öğrenmede müziğin nasıl bir rolü olduğu tartışılmıştır. ‘İşitsel yapı iskelesi hipotezi’ bunlardan bir tanesidir. Bu hipotez çeşitli bilimsel çalışmalardan elde edilen kanıtlara dayanan bir teoridir. Bu çalışmaya

göre tüm duyuvar etkili öğrenme söz konusu olduğunda eşit değildir, öğrenmede daha çok işitsel duyuvarın merkezi bir rol oynadığı düşünölmektedir. Deneysel çalışmalarda araştırmacılar, insanların ses yoluyla, aynı bilginin görsel veya kinestetik yollarla sunulmasına göre iki kata kadar daha etkili öğrendiklerini kanıtlamışlardır (Conway, Pisoni ve Kronenberger, 2009: 276). Bu teori çerçevesinde bakıldığında, okul öncesi eğitiminde “Müziğin bir eğitim aracı olarak kullanılması ya da eğitim materyalinin aslında bir çocuk şarkısı olması mümkün olabilir mi?” sorularının yanıt olarak aranması ile gereklidir. Teori incelendiğinde; okul öncesi müzik derslerinin etkili öğrenme kavramı çerçevesinde tasarlanması, etkili öğrenmenin oluşmasını sağlar. Okul öncesi dönemin öğrenmenin en hızlı olduğu dönem olması nedeni ile de etkili öğrenme kavramı üzerinde düşünölmeli ve bütün derslerde etkin olarak kullanılmalıdır. Bu şekilde planlanan bir müzik dersinde çocukların etkili öğrenme materyali çocuk şarkıları olabilir.

Erken Yaşta Müzik Eğitiminin Faydaları

Erken yaşta müzik eğitimi, çocukların gelişiminde kritik bir rol oynar. Müzik, sadece müzikal becerilerin gelişimini değil, aynı zamanda çocukların dil ve iletişim becerilerinden hafıza ve konsantrasyona, yaratıcılık ve hayal gücüne kadar geniş bir yelpazede gelişimlerini destekler. Müzik eğitimi, çocukların genel akademik başarılarını artırmakla kalmaz, aynı zamanda onların duygusal ve sosyal gelişimlerini de destekler. Bu kapsamda, müzik eğitiminin önemi göz ardı edilmemeli ve her çocuğun bu değerli eğitimden faydalanması sağlanmalıdır. Erken yaşta müzik eğitimin faydalarını üç başlık altında değerlendirebiliriz;

- Dil ve İletişim Becerileri
- Hafıza ve Konsantrasyon
- Yaratıcılık ve Hayal Gücü

Dil ve İletişim Becerileri

Erken yaşta müzik eğitimi, çocukların dil ve iletişim becerilerini önemli ölçüde geliştirir. Müzik, ritim ve melodi yoluyla çocukların dil farkındalığını artırır ve kelime dağarcığını genişletir (Bolduc & Lefebvre, 2012: 496). Müzik dersleri sırasında öğrenilen şarkılar, çocukların kelime bilgilerini genişletmelerine yardımcı olurken aynı zamanda dil bilgisinin öğrenilmesini kolaylaştırmaktadır. Çalışmalar müzikal aktivitelerin, çocukların dil algısını ve fonolojik farkındalığını geliştirdiğini göstermektedir (Gordon, Fehd ve McCandliss, 2015: 3). Fonolojik farkındalık, çocukların okuma

ve yazma becerilerinin temelini oluşturur ve bu becerilerin gelişiminde müzik önemli bir araçtır. Aynı zamanda, grup halinde yapılan müzik çalışmaları, çocukların sosyal iletişim becerilerini pekiştirir ve onların grup içi iletişim yeteneklerini artırır bu da okul öncesi dönemde kritik bir öneme sahiptir. Haftada bir saat müzik eğitimi alan bir çocuğun dil becerisinde önemli bir artış olduğu görülürken bu eğitim, yabancı bir dilin öğreniminde dilbilgisi, konuşma dili ve sözcük dağarcığı gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır (Tandoğdu Kılıç, 2023: 1506). Erken çocukluk döneminde müzik eğitimi almış kişiler müzik eğitimi almamış yetişkinlere göre yabancı dilleri daha hızlı ve daha verimli bir şekilde öğrenebilmektedir.

Hafıza ve Konsantrasyon

Şarkı ezberleme, ritim takip etme ve müzikal aktiviteler, çocukların kısa ve uzun vadeli hafızalarını geliştirir (Rodrigues, Loureiro ve Caramelli, 2014: 230). Müzik, tekrar ve hatırlama yoluyla hafızayı geliştirmektedir. Müziğin, özellikle karmaşık melodilerin ve ritimlerin öğrenilmesi sürecinde, çocukların dikkat ve konsantrasyon yeteneklerini artırdığı yapılan çalışmalarda gözlemlenmiştir (Hallam, 2010: 269). Müzik eğitimi sırasında notaları okuma ve enstrüman çalma, çocukların dikkatini bir noktaya yoğunlaştırma becerisini artırmaktadır. Bu yönüyle müzik eğitimi; çocukların öğrenme süreçlerinde daha uzun süre odaklanabilmelerini sağlar (Schellenberg, 2005: 318). Bu durum, çocukların akademik başarılarına da olumlu katkılar sağlamaktadır. Bunun en büyük nedeni daha iyi odaklanabilen çocukların derslerde daha başarılı olmalarıdır.

Yaratıcılık ve Hayal Gücü

Erken yaşta müzik eğitimi, çocukların yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini önemli anlamda geliştirmektedir. Müzik, çocukların kendilerini ifade etmeleri için yeni yollar açar ve onların yaratıcı düşünme becerilerini teşvik eder (Koopman, 1998: 15). Müzik yapma süreci, çocukların problem çözme yeteneklerini ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir. Müzik, duygusal ifade ve estetik duyarlılığı geliştirir, bu da çocukların sanatsal gelişimlerine katkıda bulunur (Barrett, 2016: 45). Ayrıca, müzik eğitimi, çocukların hayal güçlerini kullanmalarını teşvik eder. Örneğin, çocuklar farklı enstrümanları çalarak veya kendi melodilerini oluşturarak yaratıcılıklarını ortaya koyarlar. Bu süreç, onların yeni fikirler üretme yeteneklerini artırır. Yaratıcılık, yaşamın tüm noktasında her yaştan bireyin bir oluşuma, kendilerinden kattıkları özgün parçalar olmakla birlikte özellikle çocuklarda daha çok kendini göstermektedir. Bunun sebebi ise çocukların hayal güçlerinin çok zengin oluşu, hayallerini serbest bırakışları ve yaratmada sınır tanımamalarıdır.

Yaratıcılığın müzik eğitimi ve öğretimindeki payı oldukça büyüktür. (Baş Seçilmiş, Karagöz Dursun, 2023: 5).

Eğitimciler İçin Stratejiler ve Yöntemler: Okul öncesinde uygulanan müzik dersinin etkili bir biçimde planlanması

Öğretme- öğrenme sürecinin başarılı olabilmesi için doğru bir planlama şarttır. Dersin her aşaması düşünülmeli, gerekli materyaller temin edilmeli ve öğretmen derse hazır olarak gelmelidir. Elbette ki, eğitimin her basamağında hazırlık süreci farklıdır. Bu basamaklardan ilki olan okul öncesi eğitimde de ders planlaması için ayrıntılı düşünülmeli ve hazırlanmalıdır. Bu bağlamda müzik dersinin de etkin bir biçimde planlanması, dersin verimini artıracaktır. Okul öncesi müzik eğitimi, ekseninde çokça çalışma vardır. Konu farklı bakış açıları ile ele alınmıştır ancak müfredat ve yöntemi ele almanın dışında öncelikle uygulamayı gerçekleştiren öğretmenin tutumunu ele almak yararlı olabilir. Eliason & Jenkins okul öncesi müzik eğitiminde öğretmenin rolünü belirli başlıklar altında toplayarak bu konu üzerine dikkat çekmişlerdir. Bu başlıkların bazılarının detaylı ele alınması konunun anlaşılması için önem akseder (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

- Öğretmen her zaman etkinliklere başlarken neşesini ve heyecanını yansıtmalıdır (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

İletişim eğitimin her seviyesinde oldukça önemlidir. Öğretmen ve öğrenci arasında kurulan iletişimde öğretmenin kontrolü ve tutumu dersi şekillendirir. Okul öncesi müzik etkinliklerine başlarken neşeli ve heyecanlı olmak, çocuk dünyasına hitap etmeye yardımcı olacaktır. Motive olmuş bir öğrenci öğrenmekten zevk alır, öğrenmek için sorumluluk alır ve sürekli çaba sarf eder. (Yeşilyurt, 2021: 5130). Gergin ve sinirli bir ruh haliyle müzik etkinliği yapılamaz. Okul öncesi dönemde yapılan ders içi etkinliklerde öğretmenin enerjisi derse yön verir. Monoton bir ders etkinliğinde öğrenciler konsantrasyonlarını kaybederek işledikleri ders ile olan ilgilerini kaybederler. Bu noktada öğretmenin enerjisi dersin işlenişini önemli ölçüde etkiler. Özellikle müzik dersinde öğretmenin bir enstrüman kullanması ya da Orff Schulwerk yöntemi ile (vurmalı çalgılar) derse eşlik etmesi dersin daha enerjik geçmesine katkı sağlar.

- Öğretmen çocukların kendi kendilerine yarattıkları ve başlattıkları müzik etkinliklerine ilgi göstermelidir (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

Buluşun, yeniliğin söz konusu olduğu yaratıcılıkta, zihnin tüm yetileri, düşünme süreçleri, imgelem, duygular etkileşim halindedir. Yaratıcılık tüm zihinsel yetileri geliştirmede rol oynar

(Temizyürek & Bulut, 2016: 151). Yaratıcılık çocuk dünyasının bir parçasıdır. Doğdukları andan itibaren müzik ile tanışan çocuklar müzik konusunda oldukça yaratıcılardır. İlgili ve ilgisiz zamanlarda, kendi kendine bir müzik etkinliği başlatabilen okul öncesi çocuklar, doğaçlama yoluyla müzik yapmak konusunda çok yeteneklidirler. Bu yönleri ile teşvik edilmelidirler. Bu konuda eğitmen davranışı çok önemlidir. Eğitmen doğaçlama yapmalarına teşvik ederek çocukların müzik yaratıcılıklarına katkı sağlar.

- Müzik etkinliği için uygun zamanı ayarlamalıdır. Sadece müzik dinleme ve şarkı söyleme değil, çeşitli etkinliklerle ve aktif katılımı müziğin gücünden faydalanılmalıdır (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

Müzik etkinliği için “çocukların uyku, açlık ve yorgunluk durumları göz önüne alınarak” uygun zaman dilimi seçilmelidir. Seçilen ders saati, sınıf ve öğretmenin en aktif olduğu zaman aralığında olmalıdır ki ders verimli geçsin.

- Öğretmenin kendine güveni olmalıdır (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

Öğretmenin özgüveni eğitimin kalitesini belirleyen faktörlerden biridir. Ancak bir konu hakkında bilgi birikimi olmayan kişinin özgüveninin olması oldukça zordur. Bu nedenle öğretmenin güveninin olması için müzik eğitimini iyi almış olması gereklidir. Müzik konusunda yetkin bir okul öncesi öğretmeni çocuklarla gerçekleştirdiği etkinliklerde özgüvenli hissedecektir.

- Her gün için plan yapmalı, etkinlikler arası geçişlerde müzik etkinliklerini kullanmalıdır. Gün içerisinde esnek bir şekilde müziği kullanmalıdır (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

Dersin iyi planlanması verimliliği artıracaktır. Ancak her derste yapılacak müzik etkinliği belirlenmelidir. Örneğin, uzun zaman müzik dersinde sadece şarkı söylemek sıkıcı olacaktır. Ders planlanırken bu durum göz önüne alınarak müzik etkinlikleri çeşitlendirilmelidir. Ders aralarında küçük müzik etkinlikleri ile geçiş yaparak gün içerisinde yapılan etkinlikler ilgi çekici ve yaratıcı olabilir.

- Müzik etkinlikleri için yeterli alan sağlanmalıdır (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

Müzik eğitiminin yapıldığı mekân bazı özelliklere sahip olmalıdır ki ders daha verimli geçsin. Öncelikle müzik dersliği; çocukların oturacakları ve aynı zamanda kalkıp hareket edebilecekleri büyüklükte bir alana sahip olmalıdır. Gerekli ışık ve temiz hava derslikte sağlanmalıdır. Müzik dersinde birlikte söyleme eylemi gerçekleşeceği için temiz hava önemli bir koşuldur. Bir org ya da piyanoya sahip bir sınıfta çocukların seslere ulaşması sağlanacaktır. Seslerle birlikte melodilere ulaşan çocukların müzik eğitimi kaliteli bir düzeye taşınabilir. Ayrıca Orff çalgılarının da

bulduğu bir müzik dersliği, materyal konusunda oldukça elverişli kabul edilmelidir. Ancak bütün bu enstrümanların olmadığı durumlarda da öğretmen farklı materyaller ile Orff çalgılarını kendisi yapabilir. Örneğin; bir yoğurt kutusu ilkel bir davul haline gelebilir ve etkinliklerde kullanılabilir. Bu noktada öğretmenin yaratıcılığı devreye girmektedir.

- Çocukların duygu ve düşüncelerini özgürce ifade etmelerine olanak sağlamalı ve etkinliklere katılmaları için çocukları zorlamamalıdır (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

Derste etkili bir iletişim dili kullanılmalıdır. Çocukların kendilerini ifade etmesi sağlanmalı bu doğrultuda derse yön verilmelidir. Derse katılım noktasında isteksiz olan öğrencilerin nedenleri üzerinde düşünülerek derse katılıma daha istekli olmasını sağlayabilmek için planlama yapılmalıdır ancak hiçbir öğrenci derste etkinliklere katılmaya zorlanmamalıdır.

- Çocukların çalışmalarını değerlendirirken mükemmeliyetçilikten kaçınılmalı, kendi istek ve beklentilerine göre eleştiriler yapılmamalıdır (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

Okul öncesi eğitimde; öğrenci ve öğretmen arasında iletişimin kritik rolü vardır. Doğru modellenmiş bir eğitimde eğitimci ben dilinden uzak durmalıdır. Özellikle, müzik öğretmenin hoşgörülü, sabırlı, açık fikirli, anlayışlı, cesaretlendirici, destekleyici, sorun çözücü, güvenilir, güler yüzlü, şakacı, yeniliklere açık bir kişilikte olması, okulda müzik eğitimi anlamında olumlu bir atmosferin yaratılmasına ve derslerin daha verimli olmasına neden olacaktır (Akbulut, 2006: 20). Ayrıca yapıcı bir iletişim için aile desteği ile çocuk hakkında bilgi alışverişinde bulunularak iletişimin niteliği artırılmalıdır. Teşvik edilen çocuğun kendini geliştirmesi amaçlanarak küçük mesafeler bile önemsenmelidir.

- Planlanan etkinliğe uygun materyalleri sağlayarak çocukları yaratıcı düşünme ve harekete sevk etmelidir (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

Planlanan müzik etkinliğinde çocukların yaratıcı fikirler sunmalarına uygun ortam sağlamak için ders planlaması üzerinde eğitimci durmalıdır. Örneğin, Orff Schulwerk eğitimi almış bir eğitimci, çocukların doğaçlama ritimler yaparak müzik eşliği yapmalarını sağlayabilir. Bu yöntem ile kendi ritimlerini icra eden çocuğun yaratıcı icrasının gelişmesi sağlanır. Bu konuda eğitimcinin rolü önem taşır. Orff Schulwerk öğretiminde birey yaparak ve yaşayarak öğrenir. Fikirler üretir, sorunlara çözüm bulmayı düşünür. Eğitimci rehber edici konumdadır. Yanlış yapmaktan korkmaması gerektiğini vurgular (Çevik, 2007: 99).

- Bireysel ya da grup olarak çocukların motivasyonunu artıracak sözel yönergelerle çocukların yaptıklarının farkında olduğunu hissettirmelidir (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

Eğitim de öğrenci ve öğretmen motivasyonu paralel bir biçimde önemlidir. Her bir tarafın kendi içinde farklı motivasyon yöntemleri vardır. Bu konuda oldukça fazla araştırma yapılmıştır ancak en sade tanımlardan biri şöyledir: Tucker, Edmondson ve Spear'ın tanımlamalarına göre motivasyon, çocuğun eğitime ilişkin bağlılığını şekillendiren zihinsel, duygusal ve davranışsal belirleyicileridir (Ergin ve Karataş, 2018: 868). Bu tanım doğrultusunda bakıldığında eğitim uygulamalarında motivasyonun, önemli bir şart olduğu düşünülmelidir. İletişimin ön koşulu olan sözel yönergelerle çocuklar desteklenmelidir.

- Müzik programı etkinliklerin bir derlemesi değildir. Öğrenme deneyimlerine yol gösterecek beceri ve bilgilerin ardışık şekilde tanımlanmış bir planı olmalıdır (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21). Müzik eğitiminde yapılan en büyük yanlışlardan biri plansız bir eğitimidir. Müzik dersi sadece işitsel bir zaman aralığı olarak görüldüğünde, bir bilim ve sanat etkinliğinden çok uzakta kalır. Müzik dersi etkili öğrenme stratejisi olarak kullanılmalıdır.
- Deneyimler mücadeleyi gerektirmeli fakat eğlenceli ve kişisel memnuniyet yaratacak şekilde olmalıdır (Dikici Sığırtmaç, 2005: 21).

Tasarlanan müzik aktivitelerini, çocukların eğlenerek deneyimlemesi gereklidir. Müzik aktivitelerinin zorluk seviyesi zaman içinde artırılmalıdır. Çocukların kişisel memnuniyetleri ve gelişimleri ayrıntılı olarak ele alınmalıdır.

Müzik Dersinin Eğitim Programındaki Rolü

Müzik, çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Eğitim programlarında müziğin kullanımı, sadece estetik bir deneyim sunmakla kalmaz, aynı zamanda çocukların genel öğrenme süreçlerine de katkı sağlar. Bu bağlamda, müzik dersinin eğitim programındaki rolü, uygulamalı müzik aktivitelerinden, müzikle diğer derslerin entegrasyonuna kadar geniş bir yelpazeyi kapsar. Aşağıda, müzik dersinin eğitim programındaki yerini ve önemini vurgulayan çeşitli başlıklar altında açıklamalar yer almaktadır.

Uygulamalı Müzik Aktiviteleri

Uygulamalı müzik aktiviteleri, çocukların müziği deneyimlemeleri ve öğrenmeleri için önemli bir araçtır. Bu aktiviteler, öğrencilere müziksel kavramları ve becerileri doğrudan uygulamalı bir şekilde öğretirken, aynı zamanda onların yaratıcı düşünme ve ifade becerilerini de geliştirir.

Uygulamalı müzik aktiviteleri içinde ilk olarak “Çocuk Şarkıları Söyleme” uygulamasına değinebiliriz. Çocuk şarkıları söylemek, özellikle erken yaşlarda çocukların müzikle tanışmalarını sağlayan etkili bir yöntemdir. Bu şarkılar, çocukların hafızalarını güçlendirmelerine, ritim duygularını geliştirmelerine ve dil becerilerini ilerletmelerine yardımcı olur (Hargreaves & North, 2001, s. 112). Ayrıca, çocuk şarkılarının öğretici bir yanı da vardır; her şarkı, genellikle bir hikâye veya öğretici bir içerik barındırır, bu da çocukların sosyal ve duygusal becerilerini destekler.

İkinci olarak “Orff Schulwerk ve Ritim Uygulamaları” yaklaşımını ele alabiliriz. Orff Schulwerk yaklaşımı, müzik eğitiminin bir parçası olarak ritmik aktiviteleri ve hareketi içerir. Bu yöntem, çocukların müziği keşfetmelerini sağlarken, aynı zamanda motor becerilerini de geliştirir. Orff Schulwerk yaklaşımında, müzik aletleri ve çeşitli ritmik oyunlar aracılığıyla çocuklar hem grup çalışması yapmayı hem de bireysel yaratıcılıklarını ifade etmeyi öğrenir (Salmon, 2016: 44). Bu tür aktiviteler, çocukların müziksel algılarını ve ritmik anlayışlarını güçlendirir.

Bir diğer uygulamalı müzik aktivitesi de “Dans ve Hareket İçeren Müzik Uygulamaları”dır. Müzik ve dansın birleşimi, çocukların motor becerilerini ve koordinasyonlarını geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Dans ve hareket, aynı zamanda çocukların duygusal ifadelerini artıran önemli bir araçtır. Müzikle dans etme, çocukların ritmi hissetmelerine, müzikal yapıyı anlamalarına ve estetik algılarını geliştirmelerine olanak tanır. Ayrıca, dans aktiviteleri sosyal becerilerin gelişimine de katkı sağlar, çünkü grup halinde yapılan hareketler, takım çalışması ve iletişim becerilerini teşvik etmektedir.

Son olarak “Müzikli Oyun Uygulamaları” da uygulamalı müzik aktivitelerine verilecek örnekler arasında yer alabilir. Müzikli oyunlar, çocukların müziği eğlenceli bir şekilde öğrenmelerini sağlayan etkinliklerdir. Bu oyunlar, çocukların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirirken, aynı zamanda motor becerilerini, dikkat sürelerini ve grup içi etkileşimlerini artırır (Berk, 2009: 128). Müzikli oyunlar, çocukların sosyal beceriler kazanmalarına yardımcı olurken, aynı zamanda müzikle bağ kurmalarını sağlamaktadır.

Müziğin Diğer Derslerle Entegrasyonu

Müzik, diğer derslerle entegrasyonu sayesinde, öğrencilerin farklı disiplinler arasında bağ kurmalarına olanak tanır. Müzik, sadece sanatsal bir ifade biçimi değil, aynı zamanda diğer akademik alanlarda da öğretimi destekleyen bir araçtır. Müziği kullanarak dil öğrenimi, matematik öğrenimi, değerler eğitimi ve beden eğitimi aktiviteleri yapılabilir.

Bu eğitim ve öğretilere kısa kısa değinmek gerekirse ilk olarak müzikle dil eğitimine değinebiliriz; müzik, dil öğrenme sürecini destekleyen güçlü bir araçtır. Şarkılar, çocukların kelime dağarcıklarını genişletmelerine, cümle yapılarını öğrenmelerine ve dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur (Gordon, 2012, s. 82). Özellikle şarkı söyleme ve ritmik tekrarlar, çocukların dil becerilerini pekiştiren eğlenceli ve etkili yöntemlerdir. Ayrıca, müzikle dil öğretimi, çocukların hafızalarını güçlendirir ve onları daha dikkatli dinleyiciler haline getirir.

Müzik uygulaması ile desteklenebilen bir diğer uygulama müzikle matematik uygulamalarıdır; müzik ve matematik arasındaki ilişki, oldukça güçlüdür. Müzikal ritimler, çocukların sayı ve zaman anlayışlarını geliştirmelerine yardımcı olur. Ritim, zaman ölçüleri ve armoni, matematiksel düşünme becerilerini geliştiren faktörlerdir (Gardner, 1983, s. 101). Örneğin, bir müzik parçası üzerinde çalışırken, çocuklar sayılarla ve oranlarla ilgili kavramları öğrenebilirler. Müzik, çocuklara matematiksel ilişkileri soyut bir şekilde değil, somut ve yaratıcı bir şekilde sunar.

Müzikle değerler eğitimi de müziğin diğer derslere entegre kullanılmasında uygulanan yöntemlerden birisidir; değerler eğitimi açısından da müzik önemli bir araçtır. Şarkılar ve müzikli aktiviteler, çocuklara empati, paylaşma, iş birliği gibi sosyal ve etik değerleri öğretme fırsatı sunar. Müzik, çocukların sosyal sorumluluklarını anlamalarına ve kültürel farkındalık kazanmalarına yardımcı olur (Bamford, 2006, s. 78). Ayrıca, müzikle yapılan grup çalışmaları, birlikte çalışma ve karşılıklı saygı gibi değerlerin gelişmesini destekler.

Tüm bu uygulamaların yanında fiziksel olarak da katkı sunan müzikle beden eğitimi aktiviteleri de yararlı ve aynı zamanda eğlenceli bir uygulama olarak sayılabilmektedir; beden eğitimi aktiviteleri, müzikle birleştiğinde çocukların fiziksel gelişimlerini pekiştirir. Bu gelişimin müzik ile birlikte uygulanması çocukların hem eğlenip hem de öğrenmelerini sağlamaktadır. Müzik eşliğinde yapılan hareketler, çocukların denge, koordinasyon, esneklik ve güç gibi fiziksel becerilerini artırır. Ayrıca, müzikle beden eğitimi aktiviteleri, çocukların duygusal ifadelerini açığa çıkararak, özgüvenlerinin de artmasını sağlar (Ginsburg, 2007: 185).

Müzik, eğitim programlarının önemli bir parçasıdır ve farklı disiplinlerle entegrasyonu sayesinde çocukların gelişimine kapsamlı bir katkı sağlar. Uygulamalı müzik aktiviteleri ve diğer derslerle entegrasyonu, çocukların yaratıcı düşünme, dil, matematik ve sosyal becerilerini destekler. Bu nedenle, müzik eğitimi sadece bir sanat dersi olmanın ötesine geçerek, çocukların tüm yönlü gelişimine katkıda bulunan bir eğitim aracıdır.

Aile Katılımının Önemi

Müzik eğitimi, çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve motor becerilerini geliştirmenin yanı sıra, onların estetik ve kültürel farkındalıklarını da artırmaktadır. Bu süreçte, ailelerin aktif katılımı ve desteği, çocukların müzik eğitimi deneyimlerinin zenginleştirilmesi ve derinleştirilmesi açısından büyük önem taşır. Araştırmalar, ebeveynlerin çocuklarının müzik eğitimine katılımının, çocukların müzikal yeteneklerinin yanı sıra genel akademik başarılarını da olumlu yönde etkilediğini göstermektedir (Knott, 2018: 54). Aile katılımı, çocukların müzikle olan bağlarını kuvvetlendirerek ve müziğin sunduğu öğrenme fırsatlarını en üst düzeye çıkarmaktadır. Bu bağlamda, ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte müzikal etkinliklere katılması, onların müzik sevgisini pekiştirmekte ve müzik eğitimine olan ilgilerini artırmaktadır.

Evde Müzik Etkinlikleri

Ailelerin evde çocuklarıyla birlikte gerçekleştirdikleri müzikal etkinlikler, çocukların müzikal gelişimine önemli katkılar sağlar. Araştırmalar, ebeveynlerin evde çocuklarına şarkılar söylemeleri, ritim çalışmaları yapmaları ve müzikli oyunlar oynamalarının çocukların müzik yeteneklerini geliştirdiğini göstermektedir (Knott, 2018: 54-55). Bu tür etkinlikler, çocukların müzikle olan bağlarını kuvvetlendirirken, onların sosyal ve duygusal gelişimlerine de katkıda bulunur (Johnson & Memmott, 2006: 295). Müzik eğitimi, çocukların yaratıcılığını ve ifade yeteneklerini geliştirir. Evde yapılan müzik aktiviteleri, çocukların özgüvenini artırır ve onların kendilerini rahatça ifade edebilmelerini sağlar. Ayrıca, müzikle uğraşan çocuklar, okul ortamında daha başarılı olma eğilimindedir çünkü müzik, disiplin, odaklanma ve iş birliği gibi önemli becerilerin gelişmesine katkıda bulunur (Samuel, 2014: 80).

Aile ve Çocuk Arasında Müzik Yoluyla Etkileşim

Müzik, aile ve çocuklar arasında güçlü bir iletişim aracı olarak kullanılabilir. Ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte müzik yapması, onların duygusal bağlarını güçlendirir ve çocukların kendilerini ifade etmelerine yardımcı olur (McPherson, 2008: 92). Örneğin, birlikte şarkı söylemek veya enstrüman çalmak, çocukların duygusal ifadelerini geliştirmelerine yardımcı olur ve aile içi ilişkileri pekiştirir (Samuel, 2014: 82). Müzikal etkinlikler, çocukların empati geliştirmelerine ve duygusal farkındalıklarını artırmalarına yardımcı olur. Aile içi müzikal etkileşimler, çocukların sosyal becerilerini geliştirir ve onların başkalarıyla daha sağlıklı ilişkiler kurmalarını sağlar (Daučianskaitė Kubilevičienė, 2019: 53). Ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte müzik yapmaları,

onların duygusal gelişimini destekler ve aile içi iletişimi kuvvetlendirir. Bu tür etkinlikler, çocukların kendilerini daha güvenli ve rahat hissetmelerine yardımcı olur ve onların duygusal sağlığını destekler (McPherson, 2008: 92).

Ailelerin Müzik Eğitimine Katılımı ve Destekleme Yolları

Ailelerin çocuklarının müzik eğitimine aktif katılımı, çocukların bu alandaki başarılarını artırır. Ebeveynlerin, çocuklarının müzik derslerine ilgi göstermeleri ve onları desteklemeleri, çocukların müzikal becerilerinin gelişimine olumlu katkılar sunar (Daučianskaitė Kubilevičienė, 2019: 52). Ailelerin, çocuklarının müzik etkinliklerine katılması, evde müzik çalışmaları yapmaları ve çocuklarını müzikle ilgili faaliyetlere teşvik etmeleri, onların müzikal gelişimlerini destekler (McPherson, 2008: 95). Ailelerin çocuklarının müzik eğitimine katılımı, onların bu süreçte motivasyonlarını artırır ve müzikal başarılarını destekler. Ailelerin müzik eğitimindeki rolü ve katılımı, çocukların müzikal gelişimini ve genel eğitim başarılarını önemli ölçüde etkilemektedir. Evde gerçekleştirilen müzikal etkinlikler, aile ve çocuk arasındaki duygusal bağları güçlendirirken, çocukların müziğe olan ilgilerini ve yeteneklerini geliştirmektedir. Ailelerin aktif desteği, çocukların müzik eğitiminden maksimum fayda sağlamalarına olanak tanımakta ve müziğin hayatlarının önemli bir parçası haline gelmesine yardımcı olmaktadır. Bu nedenle, ebeveynlerin çocuklarının müzik eğitimine olan katılımının teşvik edilmesi ve desteklenmesi büyük önem taşımaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Eğitim bilimlerinde; geçmişten günümüze farklı eğitim yöntemleri benimsenmiş ve üzerinde farklı bakış açıları geliştirilmiştir. Her bir disiplin kendi içinde yaş ve kademe gözeterek planlanmıştır. Amaç, her zaman öğrenme etkinliğini artırarak yetkin bireyler yetiştirebilmek olmuştur. Eğitim bilimlerinin önemli disiplinlerinden biri olan müziğin de eğitimin başlangıç evresinden itibaren okullarda etkin planlanmalıdır. Bu planlama süreci, okul öncesi eğitimde müziğin çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve motor becerilerini geliştirmede oynadığı kritik rol göz önünde bulundurularak yapılmalıdır. Okul öncesi dönemde müzik eğitiminin erken yaşlarda başlaması, dil ve iletişim becerilerinin güçlenmesine, hafıza ve konsantrasyonun artmasına, yaratıcılık ve hayal gücünün gelişmesine katkı sağlamaktadır.

Bu bilgiler ışığında bu çalışma, okul öncesi dönemde müzik derslerinin müfredatta yer almasının ve doğru planlanmasının, çocukların genel eğitim başarılarını ve yaşam boyu öğrenme becerilerini nasıl olumlu yönde etkilediğine dikkat çekmeyi amaçlamıştır. Ayrıca, eğitimcilerin ve ailelerin, çocukların müzikal deneyimlerini zenginleştirmek için çeşitli stratejiler ve yöntemler kullanmasının önemi üzerinde durulmuştur. Etkili müzik eğitimi yöntemleri ve ailelerin müzikal etkinliklere katılımı, çocukların müzikle olan bağlarını kuvvetlendirmekte ve onların sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemektedir.

Müzik eğitiminin erken yaşlardan itibaren teşvik edilmesi, çocukların gelecekteki akademik ve kişisel başarılarına katkıda bulunacaktır. Bu nedenle, eğitim politikalarının ve programlarının, müzik derslerinin etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik stratejiler geliştirmesi büyük önem taşımaktadır. Okul öncesi eğitimde müzik dersi, çocukların tüm gelişim alanlarını besleyen, kapsamlı bir eğitim aracı olarak değerlendirilmelidir.

Araştırmanın sonucunda benimsenen öneriler şu şekildedir:

- Eğitim fakülteleri; öğretmen adaylarına verdikleri müzik eğitiminin nitelikleri üzerinde durmalı ve bu konuda (temel müzik eğitimi, çalgı eğitimi ve müziğin farklı disiplinlerle ilişkisi) güncel yaklaşımlar geliştirmelidir.
- Okul öncesi öğretmenleri, müzik dersindeki yaklaşım ve tutumlarını, dersin bir parçası olarak görmelidirler. Pozitif yaklaşım çocukların müzik dersine olan ilgisine katkı sağlayacaktır.
- Müzik üzerine yapılan araştırmalar, müziğin etkili öğrenme konusunda faydalı bir eğitim materyali olduğu görüşündedir. Böylece farklı disiplinlerde, müzik etkili öğrenme aracı olarak kullanılabilir. Ancak bu noktada eğitmenin bilgisi, yaratıcılığı ve bakış açısı yapılan derslerin verimliliğini artırabilir.

KAYNAKLAR

Akbulut, E. (2006). Günümüz Müzik Eğitimcisi Nasıl Olmalıdır? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(20), 23-28.

Akdoğan, F. N. (2014). *Müziğin İletişimdeki Rolü*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Bamford, A. (2006). *The WOW factor: Global research compendium on the impact of the arts in education*. Waxmann Verlag.

- Barrett, M. S. (2016). Attending to 'Culture in the Small': A Narrative Analysis of the Role of Play, Thought and Music in Young Children's World-Making. *Research Studies in Music Education*, 38(1), 41-54.
- Baş Seçilmiş, H., & Karagöz Dursun, B. (2023). Müzik Eğitiminde Yaratıcı Uygulamalar: Soundpainting. *19 Mayıs Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 4-14. <https://doi.org/10.52835/19maysbd.1268450>
- Bolduc, J., Lefebvre, P., & Pirkenne, C., (2012) Using nursery rhymes to foster phonological and musical processing skills in preschoolers. *Creative Education*, 3(4), 459-502. <http://dx.doi.org/10.4236/ce.2012.34075>
- Berk, L. E. (2009). *Child development (8th ed.)*. Pearson Education.
- Conway, C. M., Pisoni D. B., Kronenberger W. G. (2009). The Importance of Sound for Cognitive Sequencing Abilities the Auditory Scaffolding Hypothesis. *Current Directions in Psychological Science*, 18(5), 275-279.
- Çevik, D. B. (2007). Müzik Öğretim Yöntemlerinden, Orff Müzik Öğretisine Genel Bir Bakış. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 95-100.
- Daučianskaitė Kubilevičienė, A. (2019). Parental involvement in a child's musical education. *Holistinis mokymasis*, 4. 51-63. 10.7220/2351-7409.4.4.
- Dikici Sığırtmaç, A. (2005). *Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi (1.Baskı)*. İstanbul: Barış Matbaası
- Ergin, A. ve Karataş, H. (2018). Üniversite öğrencilerinin başarı odaklı motivasyon düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(4), 868-887.
- Fidan, N. ve Erden M. (1993). *Eğitime giriş*. Ankara: Meteksan Matbaacılık.
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. Basic Books.
- Ginsburg, K. R. (2007). The role of play in promoting healthy child development and maintaining strong parent-child bonds. *Pediatrics*, 119(1), 182-191.
- Gordon, E. E. (2012). *Learning Sequences in Music: A Contemporary Music Learning Theory*. GIA Publications.
- Gordon, R. L., Fehd, H. M., and McCandliss, B. D. (2015). Does Music Training Enhance Literacy Skills? A Meta-Analysis. *Front. Psychol.* 6,1777. doi: 10.3389/fpsyg.2015.01777
- Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. *International Journal of Music Education*, 28(3), 269-289.

- Hargreaves, D. J., & North, A. C. (2001). *The social and applied psychology of music*. Oxford University Press.
- Hetland, L. (2000). Learning to make music enhances spatial reasoning. *Journal of Aesthetic Education*, 34(3/4), 179-238.
- Johnson, C. M., & Memmott, J. E. (2006). Examination of relationships between participation in school music programs of differing quality and standardized test results. *Journal of Research in Music Education*, 54(4), 293-307. <https://doi.org/10.1177/002242940605400403>
- Kabataş, M. (2017). Çocuğun Motor, Algısal, Sosyal, Duygusal, Bilişsel ve Dil Gelişimi Dönemlerinde Müziğin Önemi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(11), 191-202.
- Koelsch, S. (2013). Striking a chord in the brain: Neurophysiological correlates of music-evoked positive emotions. In T. Cochrane, B. Fantini, & K. R. Scherer (Eds.), *The emotional power of music: Multidisciplinary perspectives on musical arousal, expression, and social control* içinde (227–249 ss.). Oxford University Press.
- Koopman, C. (1998). Music Education: Aesthetic or “Praxial”? *Journal of Aesthetic Education*, 32(3), 1–17. <https://doi.org/10.2307/3333302>
- Knott, E. (2018). How important is parental involvement in a child’s musical education for the achievement of musical success. *Durham Undergraduate Research in Music & Science*, 1, 54-61. <https://musicscience.net/wp-content/uploads/2018/10/knott.pdf>
- McPherson, G. (2008). The role of parents in children's musical development. *Psychology of Music*, 37, 91-110. 10.1177/0305735607086049.
- Rauscher, F. H., & Zupan, M. A. (2000). Classroom keyboard instruction improves kindergarten children’s spatial-temporal performance: *A field experiment*. *Early Childhood Research Quarterly*, 15(2), 215-228.
- Rodrigues, A.C., Loureiro, M.A., & Caramelli, P. (2013). Long-term musical training may improve different forms of visual attention ability. *Brain and Cognition*, 82, 229-235.
- Schellenberg, E. G. (2005). Music and Cognitive Abilities. *Current Directions in Psychological Science*, 14(6), 317-320.
- Salmon, S. (2016). How the Orff approach can support inclusive music teaching. In: Blair, D.V. and McCord, K.A. (Ed.), *Exceptional Pedagogy for Children with Exceptionalities: International Perspectives* içinde (39-49 ss.). Oxford University Press.
- Samuel A. M. (2014). Music in the Home: New Evidence for an Intergenerational Link. *Journal of Research in Music Education*. 62. 78-88. <http://dx.doi.org/10.1177/0022429413520008>
- Sun, M., Seyrek, H. (2002). *Okul Öncesi Eğitimde Müzik*. İzmir: Mey Müzik Eserleri Yayınları.

- Tandoğdu Kılıç, S. (2023). Etkili Bir Öğrenme Aracı Olarak Müziğin Kullanımı. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*(13), 1502-1516. <https://doi.org/10.51531/korkutataturkiyat.1377217>
- Temizyürek, F., Bulut, K. (2016). Çocuğun Dil Gelişiminde Yaratıcı Yazmanın Önemi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, 13(1), 146-163. <http://efdergi.yyu.edu.tr>
- Welch, G. F., Himonides, E., Saunders, J., Papageorgi, I., & Vraka, M. (2009). Researching the impact of the National Singing Programme 'Sing Up' on singing behaviour and attitudes in England. *Psychology of Music*, 37(3), 213-240.
- Yeşilyurt, E. (2021). Öğrenme Stratejileri. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(Eğitim Bilimleri Özel Sayısı), 5116-5139. <https://doi.org/10.26466/opus.901943>
- Yıldırım, C. (2008). Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye’de Okulöncesi Eğitim. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 91.
- Yılmaz, K. (2021). Sosyal Bilimlerde ve Eğitim Bilimlerinde Sistematik Derleme, Meta Değerlendirme ve Bibliyometrik Analizler. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(2), 1457-1490. <https://doi.org/10.33206/mjss.791537>

EXTENDED ABSTRACT

Education is a cornerstone of societal development and individual growth, a critical foundation for lifelong learning. Preschool education holds unique significance among its stages, as it corresponds with a period of rapid cognitive, social, emotional, and physical development. During this formative phase, music education emerges as an essential component, providing a multifaceted tool for promoting holistic child development. This study explores the role and importance of music education during the preschool years, highlighting its developmental benefits, integration into the curriculum, and broader implications for lifelong learning.

The study’s primary objective is to evaluate the impact of music education on children’s development during the preschool years. The research adopts a qualitative approach, utilising the document review method to analyse existing literature, educational materials, and theoretical frameworks. Through this analysis, the study aims to provide insights into how music lessons can be structured and integrated into preschool curricula to maximise their developmental potential.

Music education offers substantial benefits across various developmental domains in preschool-aged children. From a cognitive perspective, music activates both brain hemispheres, enhancing mental processes such as memory, attention, and problem-solving. Activities like learning songs, practicing rhythms, and engaging in musical games aid in language acquisition and vocabulary

expansion. These experiences also strengthen mathematical understanding through patterns, sequences, and spatial-temporal reasoning. Research has demonstrated that children exposed to music education significantly improve problem-solving skills and academic performance.

Emotionally and socially, music plays a pivotal role in shaping children's interpersonal and intrapersonal skills. Participating in group music activities, such as singing or playing instruments, fosters emotional expression, empathy, and collaboration. These activities promote self-confidence and help children develop positive social behaviours, creating a sense of belonging and mutual respect within a group setting. Music's capacity to evoke and manage emotions further supports the development of emotional intelligence, which is crucial for overall well-being and resilience.

The physical benefits of music education are equally significant. Engaging with musical instruments and participating in rhythmic activities enhance fine and gross motor skills, coordination, and bodily awareness. Approaches such as the Orff Schulwerk method integrate rhythm, movement, and improvisation, providing young children with age-appropriate opportunities to explore music creatively. These experiences not only support physical development but also encourage active learning and engagement.

Beyond its direct developmental benefits, music serves as a versatile educational tool that supports learning in other disciplines. For instance, in language education, songs and rhythmic exercises promote phonological awareness, linguistic fluency, and vocabulary growth. Music can also enhance mathematical learning by reinforcing concepts such as counting, patterns, and temporal relationships. Additionally, music is an effective medium for teaching cultural and ethical values, offering children opportunities to explore empathy, cooperation, and respect through thematically rich content.

The effectiveness of music education in preschool settings heavily depends on the role of educators. Teachers play a critical role in designing and delivering music lessons that are engaging, developmentally appropriate, and aligned with broader learning goals. Professional development programs for preschool educators should prioritise foundational training in music education, equipping teachers with the skills and confidence to integrate music effectively into their teaching practices. Teachers who approach music education with enthusiasm and creativity can inspire children to engage fully, enhancing the overall quality of the learning experience.

Parental involvement also plays a vital role in enriching children's musical experiences. Families that actively engage in musical activities at home, such as singing songs, exploring rhythms, or

playing instruments, strengthen children's emotional connection to music and strengthen its developmental benefits. Collaborative efforts between educators and families are essential to maximising the impact of music education. By fostering a shared commitment to musical learning, parents and teachers can create a supportive and enriching environment for children.

The study's findings underscore the necessity of including music education as a core component of preschool curricula. Music lessons should be carefully structured to address interdisciplinary learning objectives, ensuring that children benefit from music's wide-ranging developmental impacts. Recommendations include enhancing teacher training in music education, developing curricula that integrate music across various subjects, and encouraging family participation in musical activities.

Music education plays a vital role in preparing children for future academic and personal success. The skills and qualities nurtured through music, such as creativity, critical thinking, emotional intelligence, and collaboration, are essential for thriving in an increasingly complex world. Prioritising music education during the preschool years lays a strong foundation for lifelong learning, enabling children to approach future challenges with confidence and resilience.

In conclusion, music education is a vital component of early childhood education, offering comprehensive benefits across cognitive, emotional, social, and physical domains. By integrating music into preschool curricula effectively, educators and policymakers can create a more holistic approach to child development. Encouraging music education from an early age enhances developmental outcomes and prepares children for future academic and personal achievements. Societies that prioritise music education in early childhood stand to nurture creative, confident, and well-rounded individuals, contributing to a brighter and more inclusive future.

This study highlights the importance of strategic planning and implementation of music education in preschool settings, calling for collaborative efforts among educators, families, and policymakers. By recognising music as more than an artistic discipline but also a powerful educational tool, the potential of preschool education can be maximised, benefiting children and society alike.